Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи" — з загра-ниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 29 (94) Львів, неділя 20. липня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа", Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

Велике торжество Українських Учителів.

Свідоме народне учительство, зорганізоване від 1905 року в Товаристві «Взаїмна Поміч Українського Вчительства» відсвяткувало у Львові 7. липня 25-літний Ювилей своєї діяльности. На врочисте отворення Ювилею і на Ювилейний прегарний концерт зібралося півтора тисячі свідомого українського учительства. В численних промовах, які виголошувано на святі, заявляли всі учителі, що кріпко триматимуть українську ідею і певно діждуться ще того часу, коли будуть учити українську дітвору у своїй українській школі. Сльози радости блестіли в очах тих учительок і учителів, що для кусника хліба мусять далеко на чужині працювати для чужих дітий. Цей ювилей додав їм надії, що ще прийде такий час, коли в українських селах будуть українські школи, а в тих школах українські вчителі. Дай Господи нам усім того діждати! Нехай живе і зростає сила українського народнього вчительства, яке кладе тривкі підвалини під усенародню освіту і свідомість. Зі свідомим учительством народ скорше дійде до кращої долі.

—o—

На козацьких могилах.

В днях 19. і 20. червня відбулися на козацьких могилах під Берестечком поминки — урочиста панахида за тих, що на цім місці тому 280 літ зложили свої голови в обороні за Український Нарід і його землю. На панахиду зібралося богато народу з Волині і з Галичини. Промовляв о. Клубок, а патріотичною промовою так зворушив нарід, що всі припали на коліна. — Закладається Комітет для поставлення величавого дзвона на козацьких могилах, щоби його голос лунав на десятки миль і будив нарід до нового життя.

Відозва до довжників „Народньої Справи"

Всім нашим **більшим довжникам ми здержали вже газету і доходимо довгу правною дорогою.**

Та **висилаємо ще** газету **деяким меншим** довжникам, бо многі з них просили нас писемно о малу проволоку. Розуміємо, що тепер трудно, але і ся пільга не може довго тривати, тимбільше, що точні передплатники (зовсім слушно) дорікають нам, що ми ще й деяким довжникам шлемо газету. Тому взиваємо всіх і найменших довжників, щоби **найдалі до 5. серпня** вирівнали свій довг і вплатили бодай малу квоту на далі — та щоби не спонукували нас по тім речинці здержати і їм газету та доходити довгу правною дорогою.

Вирівнуйте і не переривайте передплати, щоби все мати право до всіх користий, які має точний передплатник з нашої газети!

Редакція і Адміністрація

ОСТАННІ НОВИНИ.

ПЛИВКІ ГРАНИЦІ...

В Східних Прусах святкували Німці 10-літну річницю плєбісциту на Мазурах і Вармії, коли то ці краї заявили, що хотять належати до Прус. Німецький політик Ратенав сказав на параді, що тепер Німеччина має на заході (з Францією) границі устійнені, але на сході (з Польщею) ті границі є ще пливкі, не сталі, і так, як є, не може довго тривати. Польські ґазети цим дуже обурені і пишуть, що колись ще і Мазури і Вармія вернуться від Східних Прус до Польщі.

БУРІ — ТУЧІ.

В суботу вечером і в ночі шаліли бурі і тучі з градом над великою частиною краю. В деяких околицях Бучаччини, Чортківщини і Підгаєччини град накоїв великої шкоди в збіжу.

ПЕРЕРВАНІ ДРОТИ.

В ночі з 11. на 12. липня попереривав хтось між Пістинем і Уторопами (на границі коломийського і косівського повіту) телеграфічні і телєфонічні дроти. Польські ґазети вже підозрівають, що то «саботаж» Українців.

—o—

Комуністи нападають на польські конзуляти.

В Атенах (столиця Греції) обкидали комуністи польський конзулят камінням і вибили шиби. Польський уряд вислав до чеського ноту, в якій просить, аби чехи ліпше стерегли польських конзулятів у Празі, Моравській, Остраві і Ужгороді, де комуністи повибивали недавно шиби.

СТРАШНИЙ ПОХОРОН.

В Найроде на німецькім Шлеску ховали в неділю в полудне 142 гірників, що згинули в копальні вугля від вибуху газів. На похорон прибуло 20 тисяч народу. В жалібнім поході чути було розпучливий плач і ридання жінок і дітий. Ціле містечко Найроде в жалобі.

Ще мають видобути з копальні 49 трупів. Це є одно з найбільших гірничих нещасть у світі.

200 гадюк кинулося на чоловіка.

Німецький селянин Фербер з Віллєнбаху (в Німеччині) розкидав з сином копицю сіна. Раптом зпід копиці вилізло около двіста гадюк і кинулися на господаря та смертельно його покусали. Сина не рушили.

Чорна година на хрунів

Зайшла тепер в німецькій Надренії. Як відомо, цю споконвічно німецьку країну заняли в 1919 р. по побіді над Німеччиною французькі і англійські війська і тримали її під своїм зарядом аж до 30 червня 1930 р. За цей час наплодили там французькі власти добре відомими способами спору череду хрунів і всяких підлизнів, що за марні охлапи ішли їм усюди на руку і зраджували рідний німецький нарід. Та ось Німеччина наново прийшла до сили і наїздники мусіли з її земель забиратися. Вони й забралися, але усіх хрунів лишили на ласку долі.

Зараз по відході французів почало німецьке місцеве населення люто розправлятися із загально зненавидженими хрунями. Богато визначніших хрунів побито, а їх майно сплюндровано. Німецький уряд на силу спинив ті вияви справедливого народнього гніву, але наказав заарештувати усіх тих німців, які підчас французького панування займалися хрунівством. Усіх заарештованих ждуть важкі судові кари за зраду рідного народу. Так їм і треба: Котюзі по заслузі. Цікаво, що усі польські ґазети чогож дуже розжалобилися і плачуть над сумною долею німецьких хрунів. Цю недолю німецьких хрунів-перевертнів повинні собі запаматати і всі инші хруні, які трапляються і в инших народів, що попали під чужу владу. Бо колись народ може прийти до своїх прав а тоді розправиться з тими своїми зрадниками, що колись помагали свій рідний нарід у ярмо запрягати і своє гніздо каляли.

—o—

Як складати повість

В чім числі дістає кождий передплатник перший аркуш (16 сторін) повісти «У филях Бистрниі». Сей аркуш треба виймити, зложити в троє і порозтинати так ,щоби сторінка йшла за сторінкою. Се не тяжко зробити, зложивши, треба сей аркуш сховати і потім докладати дальші сторінки, які будуть надходити з ґазетою в кождім другім числі (що другий тиждень). Ціла повість буде мати около 100 сторін. Коли вже прийде кінець повісти, тоді її треба сшити або оправити в книжку. Хто цікавий, може читати повість аркушами і ждати на продовження, а може також заждати, аж скінчиться повість і тоді перечитати всю відразу.

При тім завважуємо, що кому би не прийшло те число ґазети, в якій буде аркуш повісти, той може найдалі в тиждень потім просити картkою, аби йому бракуючий аркуш вислати. Але ми друкуємо не багато зайвих аркушів, тому треба їх добре переховувати.

Колиж хтось не дістане ґазети і не буде мати повісти до кінця через те, що йому здержимо ґазету за перерву, то нехай відновить передплату, а ми і йому бракуючі аркуші вишлемо. *Та нехай кождий старається точно відновляти передплату*, щоби крім инших користий складати собі також книжку без перерви.

Висилаємо книжку частинами (по 16 сторін) в ґазеті, бо розсилка цілої книжки окремо коштувалаби велику суму гроший (на порто), за які ми воліємо зачати друк слідуючої книжки. Зрештою таким самим способом висилають свої дарові книжки всі инші часописи.

Повість видаємо першу тому, що таки більшість передплатників бажало собі повісти. *Другу книжку видамо господарську*, а потім підуть далі на переміну історичні книжки, оповідання і господарські.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

З України за Збручем

переходять далі **утікачі** границю сусідних держав і розказують про гірке життя. Політика московської влади на Україні доводить людий до розпуки. Трапляються дальші випадки, що селяни **нападають** на комуністів і вбивають їх. В селі Каленики підпалили люди громадський дім, де радилися місцеві комуністи. Потім трьох комуністів, що втікали з горіючого дому, застрілили, а голову місцевої комуни повісили.

В Одесі була **демонстрація голодних** робітників. Ішли в поході а на переді несли гичку з редькви і з написом: «Це одно, що нам лишилося до їди».

З Херсону втікло сорок місцевих робітників і інтеліґентів через Чорне море лодкою аж до Болгарії. Болгари радо їх приняли.

До африканського берега причалив недавно більшовицький торговельний корабель. Капітан того корабля, Соломко, вийшов на беріг і заявив, що вже не верне до більшовиків, бо не може дивитися на нужду і недолю.

З Білоруси

що під більшовицькою владою, зачувати, що і там множаться напади на комуністів. Селяни збираються в ватаги і нападають на більшовицькі постерунки. Недавно в Борисові коло польської границі висадив хтось у воздух динамітом памятник, який поставили комуністи поляглим червоним воякам.

На польсько-більшовицькій границі коло Молодечна зловили люди почтового голуба, що летів з Росії до Польщі і змучений сів на землю. Він мав під перстенцем на ніжці папірець а на папірци поучення для комуністів у Польщі, як мають робити демонстрації 13. липня.

З Росії

втікають також і то великі **більшовицькі урядники**. До Парижа втік якийсь Агабеков, що був високим урядником в чрезвичайці. Він тепер пише, як більшовики доводять і робітників і селян до крайної нужди. Його засудили в Москві позаочно на кару смерти і він боїться, що вишлють когось до Парижа, аби його застрілив. Тому французька поліція стереже дому, де живе цей Агабеков.

До Польщі **втік** недавно **більшовицький летун** Корчаков на своїм літаку і сів у Столбцях. Він розказав, що більшовики арештували були його батька-священика. Корчаков увільнив батька на підставі сфальшованого документу, потім сів з батьком на літак і полетів до Польщі. Червоні вояки обстрілювали його над границею тай убили батька а летуна поранили. Та він таки перелетів границю і втік від кари. Пишуть, що навіть старий московський **письменник Горкій**, який досі був приятелем комуністів, виїхав з Росії до Італії і сказав, що більше до Москви **не верне**.

В Вороніжі судили членів тайного «братства білого хреста», що змовлялися проти більшовиків. Чотирох засудили на кару смерти, а трийцятьох на тюрму. А треба знати, що засуджені є москалі, отже й вони виступають проти такої московської влади.

В Індіях

нема далі спокою. Недавно 8000 індусів хотіло напасти на вязницю, в якій англійці замкнули індуського провідника Ґандія, щоби його увільнити силою. Та анґлійське військо заступило їм дорогу і по боротьбі розігнало їх. Було богато вбитих і ранених.

В Китаю

тепер така різанина китайців з китайцями, що за останних три дні минулого тижня впало трупом 30 тисяч люда. То воюють китайці-націоналісти з тими, що тягнуть за комуною.

В англійськім парляменті

поставили деякі посли домагання до англійського уряду, щоби Анґлія своєю повагою вплинула на ріжні держави, аби полагодили справу з своїми «національними меншостями». Міністер загран. справ прирік, що буде робити старання, аби ті держави, що мають в себе поневолені народи, дали тим народам права, які належаться. Але заки то буде, роса очі виїсть. Добровільно ніхто нічо не дає в політиці...

В Туреччині

вибухло повстання курдів. Курди це малоазійський народ, около 3 міліони душ, з того майже два міліони живе в Персії, а решта в Туреччині аж по столицю Анґору. Курдам обіцяли в 1919 році автономію, та слова не дотримали. Їх повстання в 1925 році кроваво здусили турки, а тепер повстали Курди другий раз. Отак кождий нарід не жаліє крови, щоби визволитися з неволі.

Отже від тепер кождий точний передплатник крім ґазети і в разі випадку запомоги, буде отримувати *даром* ще й ріжні цікаві книжки і з часом зложить собі свою бібліотеку.

Редакція і Адміністрація.

Читання з історії України (ч. 75)

(Жовтень 1648).

Хмельницький займає Збараж і Броди — і йде під Львів.

Ми описали в попереднім числі, як Хмельницький 23. вересня 1648 року перехитрив і розбив на прах польські війська над рікою Пилявкою недалеко Константинова, — та яку велику добичу забрали козаки від Поляків.

По тій битві козаки говорили: «Добре вибрались пани на весіля і бенкет на славу задали, тільки кошту богато положили, сто тисяч скарбу проциндрили». Поляки казали, що козакам певно помогли якісь чари і що татар жадних не було, але хмель «заворожив» так, що татари Полякам привидилися.

Найбільше польських вояків згинуло в ріці Случі, бо вони утікаючи стовпилися там на мости а міст раптом по середині заломився.

Вишневецкий старався збирати по дорозі утікаючу шляхту, грозьбою і просьбою наклонюван їх, аби не втікали, робив з них малі відділи і відбивався від козаків, що наступали йому на пяти. Нарешті і сам утік на захід, з иншими перестрашеними панами.

Утікаючі опинилися за три дни аж у Львові: Тут знову почали радити, що робити та згоди не було між ними. Вони дуже залякали мешканців Львова. Одні брали зброю й бігли на вали, чи вже не йдуть козаки, а другі пакувалися й утікали з міста на Городок. І головний польський гетман Заславський утік аж до свого замку в Ряшеві, бо боявся, що набють його самі Поляки за його невдачний провід. Остроріг і Вишневецкий побули кілька днів у Львові. Їх радилися польські міщани, що робити, а вони казали: Бороніться як можете, ми вам не поможемо. Та по двох днях Остоpіг завстидався й оповістив, що буде боронити Львова. Але ніхто не хотів іти під його команду, воліли йти під Вишневецкого, бо знали, що цей пан відважнійший. Його просили, щоби взяв провід над обороною Львова. Він згодився. На нараді в монастирі Бернардинів наложили на мешканців Львова данину і збирали гроші й дорогі річи на утримання війська. Всі костели давали своє золото і срібло а ксьондзи-езуїти дали 150 тисяч золотих в сріблі.

Та Вишневецкий не ждав у Львові на козаків. Він лишив тут залогу під проводом Арцішевского, а сам забрав зібрані скарби й рушив 5. листопада на Замость а потім до Варшави. Удавав, що треба боронити Варшави, бо туди може зайти Хмельницький скорше, як до Львова. За Вишневецким рушили й другі пани, а міщани почали нарікати, що і Вишневецкий подібний до других, бо обібрав їх зі скарбів тай утік, а Львів лишив на поталу козаків і татар.

Тимчасом гетьман Хмельницький ішов без жадного опору на захід, взяв Константинів і рушив на Збараж. Коло Збаража зійшовся з ним маґнат Юрій Немирич зі своїм військом. Він був з українського роду, але його батьки перейшли були на польську віру і його в ній виховали. Та Юрій тепер опамятався і направляючи блуд батьки, перейшов на сторону Богдана і цим дуже пошкодив Полякам, бо вони надіялися, що він буде битися з козаками, хоча — правда — й не дуже вірили йому, бо він ще в польськім війську нераз показував свою прихильність до України. (Отак усе, як нарід зросте в силу признаються до нього й перевертні і каються давних своїх гріхів). Хмельницький приняв Немирича дуже радо.

В Збаражі забрали козаки 50 гармат і богато військового майна, яке лишили Поляки без опіки. Тут зруйнували костел і повикидали з могил трупи польських панів, бо і пани робили так нераз на Україні з українськими могилами. Та Хмельницький мабудь не знав про це.

В Збаражі зібрав Хмельницький нараду зі знатних своїх полковників. Були там: Чорнота, Тиша, Лобода, Бурлай, Нечай, Калина, Півкожуха, Небаба і инші. Хмель запитав: «Що скаже чесна рада? Чи маємо тепер іти далі на Польщу, чи вертати на Украйну і відпочити по праці?»

Питаючи так, Хмельницький сам хотів переконати всіх, що далі йти небезпечно, бо не знати, як на це подивиться Москва і другі держави. Він думав, наперед закріпити владу на тих землях, які здобув, а щойно потім рушити далі й забрати решту українських земель. Думав також, що й новий король, якого мали вибрати, затвердить козацькі права і так Хмельницький перестане бути в очах Москви і Польщі звичайним бунтівником, за якого його вважали.

Але всі полковники напирали на те, щоби йти відразу аж на Варшаву і знищити цілу Польщу.

«Пане Хмельницький, веди нас далі на Ляхів, кінчай Ляхів!» Отак кричали всі полковники тай навіть прості козаки.

Тоді Хмельницький рушив поволи далі на Броди і на Львів, а окремі загони вислав на Волинь і Полісе. Та все таки він не поспішав і ждав, аж Поляки виберуть нового короля. Він хотів таки по добру замиритися, бо до цего намовляв його Виговський і той Немирич і инші умірковані старшини.

(Дальше буде).

В Польщі

нічого такого нового. Біда і скрута відома всім, а що задумує теперішний уряд, що політикує без сойму, не знати. По містах росте число безробітних і голодних. У Варшаві демонстрували недавно безробітні, їх розганяла поліція, а при тім було кільканайцять ранених.

І далі ходять глухі вісти про те, що будуть якісь зміни, далі з острахом пишуть польські ґазети про ворожі заміри німців, та нічого певного не знати.

Тепер з клюбу послів «одинки» починають виступати деякі посли, а з того додумуються, що той клюб «санації» не чує себе вже таким певним, як колись. Та чи «санація» ще довго втримається при власти, мимо того, що проти неї виступає щораз більше противників (самих таки поляків), то не будемо пророкувати. Всі ті польські партії і політики відносяться проти нас українців однаково і всі однаково нас кривдять та відмовляють нам прав, — тож за їх долю голова нас не болить. Ми тільки мусимо все мати на очах свою ціль, а як будемо свідомі, то переживемо всіх своїх ворогів.

Нове Святотатство.

В Завалові пов. Підгайці упорядкували люди могилу стрільця Укр. Армії Миколи Душника, якого поб'ли в червні 1919 р. Поліція перешкаджала у порядкувати могилу, а в ночі з 8. на 9. червня місцеві «счельци» Паперскі, Демковіч, Блажевскі, Франк Охват, Юл. Якубовскі, Сліва і Міхальскі розкинули могилу, звалили хрест і зневажили табличку з написом на хресті. Свідком на те є Михайло Скорик, тіточний брат погибшого, що все те бачив, сховавшись на цвинтарі за деревами. В справі того збезчещення могили був посол Яворський на постерунку в Завалові і в других властий. Обурений нарід жде на слідство і на те, чи тих бандитів, які зневажають кости померших, покарає суд по закону. Та чи покарає їх суд чи ні, а Божа рука певно їх не мине.

Бузьки судять справедливо.

На стодолі одного господаря в селі Зоммерфельде (в Німеччині) звила собі перед кількома роками пара бузьків гніздо і що року, прилітаючи з теплих країв, перебувала в ньому через літо. І сего року на весні вернули ті бузьки до свого гнізда. Але по кількох днях надлетіли звідкись два инші бузьки і по довшій бійці викинули і з того гнізда дотеперішних його мешканців. Покривджені бузьки полетіли геть. За пару годин злетілося на недалеку леваду кількадесять бузьків, між якими були й ті покривджені. Вісім бузьків полетіли до гнізда і спровадили відти силою тих двох бусячих напасників між бусячу громаду. Між зібраними бузьками настав голосний клекіт, а за хвилю із тих підсудних напасників посипалося пір'я. По кількох хвилинах такої «екзекуції» бузьки відлетіли, забираючи з собою лиш троха живих напасників, а пошкодована пара вернула назад до свого гнізда.

НОВИНКИ

Календар на тиждень. ЛИПЕНЬ 20—26.

20. Неділя 6 по С., Томи прп.
21. Понеділок, Прокопія мч.
22. Второк, Панкратія
23. Середа, Антонія Печерськ.
24. Четвер, Ольги княгині
25. Пятниця, Прокля і Ілярія
26. Собор Арх. Гавриїла.

—o—

Увага: Свята в цьому тижні спільні українцям греко-католикам і православним.

—o—

Зміни місяця:
Нів дня 25 липня о год. 3 рано.
Повня дня 9. серпня о год. 8 веч.

Як нарід приповідає:

— В липни на дворі пусто, у полі густо.

— На святого Прокопа є на полі вже копа.

— На святого Гаврила уже грушка пристигла.

— Коли дощ на Гаврила, не буде вивірка горіхів іла.

—o—

Столітний календар віщує на цей тиждень гарну і сталу погоду.

Історичний спогад у цьому тижні: 25. липня 1914 р. почала Австрія війну із Сербією, а це дало привід до світової війни.

—o—

— Вісти зза моря. 29. травня убив хтось у Вінніпеґу (в Канаді) українського еміґранта Володимира Барана. Застрілив його хтось у його хаті з його власного револьвера (пізнати по кулі), але револьвера не знайшли і не знати, хто вбив. Ведеться слідство.

— Щедрий дар наших еміґрантів. На будову читальні в Бліху повіт Зборів зложили наші еміґранти в Америці 52 долярів 75 центів. Жертводавцями були еміґранти з Великої України: Назар Марчук (2 дол.) Хведір Головенко (1 дол.), Остафій Джус (1 дол.), Гриць Оверчук (1 дол.), Олекса Онищенко (1 дол.), Олекса Кривоніс (1 дол.), Петро Король (1 дол.), Хведір Топольняк (1 дол.), Калиник Петришин (1 дол.), Кость Копітан (1 д.), Павло Перефельський (1 дол.), Тодос Старушкевич (50 цт), Сава Приденко (50 цт), Гнат Скорик (50 цт) Оксентій Петришин (25 цт) — та еміґранти з Галичини: Петрик Михайло (5 дол.), Дмитро Кравчук (5 дол.), Климко Путсак (3 дол.), Матвій Заяць (3 дол.), Микола Гошовий (2 дол.), Михайло Шурик (2 д.) Михайло Дітькун (2 дол.), Яків Гуцул (1 дол.), Микола Профета (1 дол.), Іван Лозанський (1 дол.), Мартин Яцусів (1 дол.), Микола Масло (1 дол.), Петро Фіта (1 дол.), Михайло Гупайло (1 дол.), Микола Шарик (1 дол.), Іван Профета (1 дол.), Михайло Білас (1 дол.), Іван Павлишин (1 дол.), Ілько Путсак (1 дол.), Стефан Шарик (1 д.), Параска Гуцул (1 дол.), Катерина Дітькун (1 дол.), Анна Кравчук (1 дол.), Павло Профета (50 цт), Данило Кисіль (50 цт). Як бачимо, добрі діти нашого народу єднаються усюди, деб вони не були, для великої нашої мети: Визволення народу із пут темноти і неволі. Честь і слава їм за це!

— Соломоновий присуд в справі убитої автом корови видав недавно суд в одній північно американській місцевости. Справа була така: Якось раз вечером провадив один тамошний господар (фармер) свою корову на мотузі дорогою до сусідного села. Нараз надіхало ззаду авто і з цілим розмахом вдарило на бідну корову. Корова згинула на місці, але й авто сильно потрощилося а шофер потовкся. Оба пошкодовані, шофер і власник убитої корови подали справу в суд і домагалися від себе відшкодовання. Та суд постановив інакше: Скаргу шофера відкинено як безпідставну, бо він повинен був обережніще їхати і трубіти; але й скаргу господаря теж відкинено, бо, як це урочисто стверджено в присуді, господар повинен був причепити корові до хвоста червону ліхтарню.

— Внутрішна позичка. Товариство «Сільський Господар» у Львові розписало внутрішньо-українську позичку на сільсько-хліборобську організацію. В тій справі видано відозву в якій між иншими читаємо: «Праця кождого хліборобського товариства, яке є школою поступового господарювання вимагає богато фондів. Де інде хліборобські товариства користуються допомогою державних чи самоурядних великих кредитів. Наше Товариство здане лише на свої власні сили. Щоби товариство «Сільський Господар» могло заспокоїти потреби нашого села і з повним розмахом розвинути працю своїх центральних установ, на це потрібно Товариству грошевої допомоги. Президія Т-ва «Сільський Господар» у Львові рішила затягнути в українських хліборобів позичку, яка є забезпечена недвижимим майном товариства. Позичку приймається вже від 5 зол. в гору, а складати її можна у всіх філіях «Сільського Господаря» в цілому краю, або прямо можна відсилати до Централі у Львові, вул. Зіморовича 20. Зворот позички наступить по 5-ти роках то є від 1935 року почнаючи. Позичку приймається від дня 1. липня 1930 до дня 1. травня 1931 р. Позичка буде безпроцентовою. Позичаючі дістануть довжні листки на які Т-во «С. Г.» буде повертати позичені гроші.

— Вода ліпша від куль чи багнетів. Найбільшою язвою і журою німецької столиці Берліна, є комуністичні розрухи, віча і демонстрації. При таких розрухах проходило звичайно до стрілянини і бійки між комуністами й поліцією і через те гинули і терпіли звичайно Богу духа винні люди. Щоби з цим скінчити, берлінська поліція придумала новий спосіб на нешкідливе розгонювання комуністичних ватаг і шумовиння. Видумали такий панцирний самохід, що сам є зовсім забезпечений від куль і навіть бомб, а за головну і єдину зброю має кілька величезних сикавок, із яких може пускати на 50 метрів довкола себе струї холодної води. Цей новий спосіб уже випробували і узнали за найліпший, бо холодна вода ані не вбиває, ані не калічить, а розжене за хвилю хочби й найбільшу юрбу напасників. Так отже бачимо, що не у всіх краях поліція лише чатує на те, аби когось вбити чи скалічити. Культурні народи вміють цінити життя і здоровля людини, навіть тоді коли людина є злочинцем.

— Примусова асекурація уміє лишень брати. Давати не хоче, бо ось Яким Олійник в Березині, пов. Костопіль чекає уже девять місяців на відшкодовання за згорілу хату, а гроший нема, хоча він ретельно платив асекураційні складки. Шкода, що ще нема примусу й на те товариство, або воно навчилося платити людські належности, бо примус на складки для того товариства вже хвала Богу, давно є.

— Пожежі. В Сестратині дубенського повіту вибухла в суботу 5. липня велика пожежа на фільварку Янковського. Сильний вітер переніс вогонь до села віддаленого пів кільометра, і запалив в селі 32 господарств. Тільки завдяки очайдушному ратункови луговиків з Шнирева і Конюшкова і Соколів з Клекотова не пішло з димом ціле село. «Страж Пожарна» з Радивилова зявилася на місци аж по угашенню пожежі. — В Печеніжині пов. Коломия згоріло недавно кільканайцять забудовань, в більшости жидівських.

— Недоля піяків. В Швеції вже від давна сильно обмежено продажу усяких алькогольних напитків. Крім того заборонено прилюдно впиватися, а як кого поліція приловить на улиці пяного, то його зараз замикають на кільканацять днів до арешту, аби протверезився. Особливо строгий догляд веде поліція над візниками, фіякрами і шоферами, яким рішучо заборонено пити який небудь алькогольний напиток підчас служби. Колиж трафиться який нещасливий випадок із возом чи автом, то поліційні лікарі розсліджують зараз кров такого візника чи шофера і так переконуються, чи він щонебудь тої днини пив, хочби випив навіть лишень маленьку чарочку, то рослід крови це напевно зрадить. А піяків, що не хочуть дати крови до розсліду, випробовують так: Дають такому бідоласі палицю, або инший предмет тримати в обох руках, обі ноги кажуть зсунути до купи і похилитися вперед. В такій поставі пяний, або навіть трохи напилий чоловік не встоїть ані хвилини, але мусить хитатися і впасти; тверезий чоловік витримає в тій поставі пів минути. На шоферів яким доказано, що вони в службі пили, накладає суд високі кари. Гадаємо, що і в нас не зашкодилиби такі приписи.

— Похоронили пса з парадами. В американському місті Доннісен згинув недавно пес Бінґ, що враз з американською армією брав участь у світовій війні на французько-німецькому фронті, як санітарний пес. Бінґ віддав своїй армії великі прислуги, бо вратував богато ранених вояків від смерти, переносив усякі звіти і маючи дуже добрий нюх, вичував усе німецькі ґазові атаки і голосним гавканням остерігав своїх вояків. Тепер, коли цей пес згинув, його бувші приятелі з фронту, вояки устроїли йому величавий військовий похорон, як якому ґенералови. На похороні грала військова музика, а над могилою віддали вояки почесну сальву. Це перший на світі випадок такого парадного песячого похорону.

— Страшна буря з громами навістила з суботи на неділю (5—6 липня) кілька сел перемишлянського повіту. В Янчині, Костеневі і Подусові запалили громи кілька господарств.

До складу і прикладу.

ПІСНЯ ПРО ЖНИВА.

(Присвячую всім українським женцям).

Якось був я у пятницю в селі Перекрути, біда його й нині крутить на усякі нути.

Дуже тісно на всі боки, з переду і ззаду, так, що й годі посунутись, всі тиснуть громаду.

Та чи тілько в Перекрутах? Кождий біду знає! Кождий її оминає, вона не пускає...

Але я заговорився — тьфу на біду й лихо! Лишім її, не згадуймо, нехай сидить тихо.

Іду собі дорогою, вітрець повіває, а навколо хлібець божий зріє, дозріває.

Виляг весь народ на ниву, блискає серпами, іде пісня голосная попід облаками.

А що в серцю людськім дієсь, ніхто не вгадає, добре, що хоч бідний нарід гарну пісню має!

Вона його провадила цілими віками, вона його й попровадить щасними стежками.

Вона його ще розбудить на рідному полю, і буде йому співати, як здобуде волю.

Іду собі тай думаю тай людий витаю, аж дивлюся — то знайомі женці жнуть із краю.

Петро й Павло, рідні братя, жито вижинають, суне хмара із заходу, вони поспішають.

— Помагайбі, Петре й Павле, дай Боже щасливо, най за працю вам стократно надгородить жниво.

— Дайте й мені того серпа, най стану до ряду, щоб перед дощем скінчити все жниво до ладу.

— Спасибі вам, Сорокатий, за поміч ласкаву, як хочете, серп є острий, станьте з нами в лаву.

Взяв я серпа тай зігнувся тай не повстидався, моя мати вміла жати, а я в неї вдався.

За годину вже стояла за копою копа, красні, пишні тай богаті, високі в три хлопа.

А я кажу: — Отак, братя, скін—чилась робота, тепер можна й відпочити, як буде охота.

— Тепер можна відпочити й можна подумати, що хто сіє, той напевно буде колись жати.

— Сіймож братя теє зерно не тільки в землицю, але сіймо й в людське серце ту ясну пашницю.

— Най зародить, най доспіє свідомість народна, тільки свідомість з недолі нас добути годна.

— Уважайтеж, Петре й Павле, завтра ваше свято, сійте світло в людські груди, та сійте богато.

— Бо ви сіяти навчились тай навчились жати дай вам Боже, того жнива вольного діждати.

— Дай вам, Боже, ключ до щастя, —втворите в потребі, так, як той Петро втвирає рай святий на небі.

— Ви втворите, а я буду нарід закликати, щоб ішов ту волю й щастя разом привитати.

— Привітати співанками, щирими словами, а як треба, то і кровю й срібними мечами.

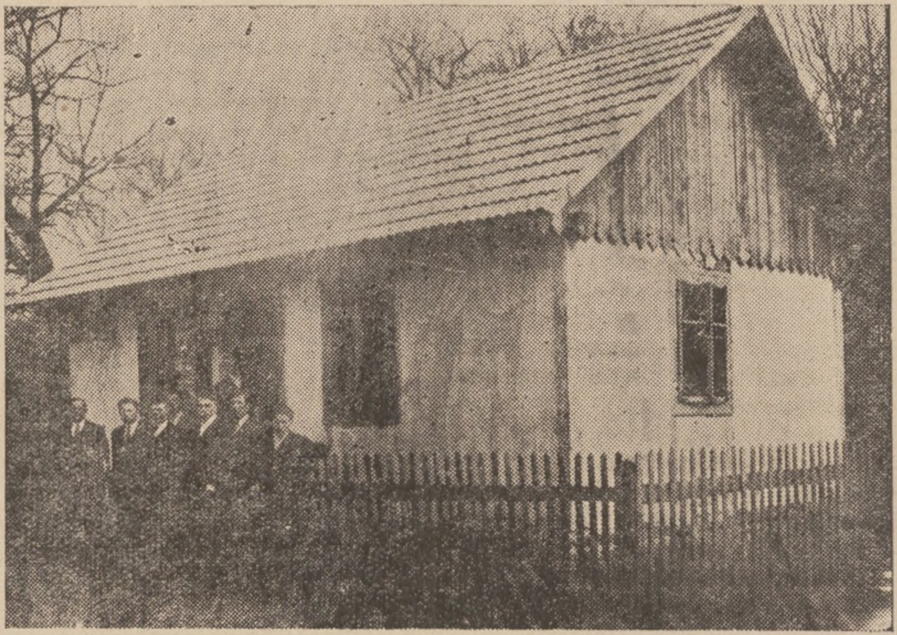
— Тай я з вами на переді буду виступати, не буду ховатись ззаду

Иван Сорокатий

———

Листи і дописи мусять бути писані коротко, виразно, чорнилом на одній сторінці паперу

СКРОМНА АЛЕ РІДНА ДОМІВКА

Це є новий дім культурно-освітних установ у селі Пацьковичах пов. Перемишль. Тут міститься читальня «Просвіти», молочарська та споживча кооператива «Згода» (дім є їх спільною власністю). Не легко було громадянам Пацькович серед несвідомих людей і сіл збудувати той дім і розпочати культурну працю. Але завдяки свідомим громадянам (як Мих. Кінаш у воріт домівки і инші) вдалося і це. На будову дому жертвували в першій мірі земляки в Америці, а також місцеві громадяни, за що їм щире Спасибіг! Щасть Боже громадянам Пацькович працювати для добра народу!

—о—

554 запомог по 120 золотих.

на суму 66·600 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 546-ої до 554-ої?

546. Федьків Гринь, Пукеницї пов. Любачів, корова впала 6. червня 1930 року.

547. Свистович Іван, Башня дол. пов. Стрий, корова впала 6. червня травня 1930.

548. Мельник Андрій с. Сергія, Цумань пов. Луцк, ялівка впала 9. квітня 1930.

550. Олексин Дмитро, Мартинів старий пов. Рогатин, корова впала 17. червня 1930.

551. Пастернак Яцко, Розворяни пов. Перемишляни, корова впала 19. червня 1930.

552. Товстий Федір Дермань пов. Здолбунів корова впала 17. травня 1930 року.

553. Тенета Василь, Кунин—Бір. пов. Жовква, бугай впав 3. липня 1930 року.

554. Смарж Стефан, Ропиця руська п. Горлиці, корова впала 29. червня 1930.

555. Слободзян Микола, Обельница пов. Рогатин, корова впала 8-го липня 1930.

Увага: Запомоги — по стягненню цілорічної передплати — вишлемо на руки мужів довіря до 14 днів, від дня оголошення, оскільки до того часу не дійде до нашого відома яка важна причина, що моглаби спонукати нас поновно доходити правдивости випадку або відкликати котру з тих признаних запомог.

Кому не можемо признати запомоги?

Сливчук Стефан, Жолобки пов. Кремянець, передплату має заплачену до 30. квітня 1930, а корова впала 29. червня, коли не був вже передплатником. Отже запомога не належиться, бо передплати не віднowив.

Смарж Стефан, Ропиця руська пов. Горлиці за одну корову вже запомога признана, а за другу, яка також згинула, не можемо признати, в одним році можна дістати лише одну запомогу.

Бордун Михайло, Стрілиська нові пов. Бібрка, передплату мав заплачену до 30. червня 1930, а корова впала 4. липня. Передплату відновив аж 7. липня, то є по упадку, отже запомоги признати не можемо, бо в день випадку вже не був передплатником.

———

ПОДЯКИ.

Дальші подяки за отримані запомоги надіслали оці запоможені передплатники: Петро Федорків Олекси Ожидів, Максим Рибіцький Мости Великі пов. Жовква, Осип Конюшик Негрибка пов. Перемишль, Мих. Турчин Угерсько пов. Стрий, Петро Скарвінко Сколотів пов. Ярослав, Андрій Соломка прислав рівночасно 5 зол. на Укр. Інвалідів 3 зол. на «Рідну Школу» і 2 зол. на пресовий фонд «Народньої Справи».

ЧИ Є ДЕ В СВІТІ?

Чи є де в світі така країна,
Чудова, люба, як Україна?
Такая люба, така кохана
Для серця мого не пошукана?
Чи є де в світі — такі ниви
Багаті, пишні та уродливі,
Врожаєм щирі, як ласка Бога,
Як щире серце народу мого!?
А де є в світі такі садочки,
Ставки чудові та хуторочки,
А мальовничі річки та греблі,
А ті тополі, а тії верби?!...
А де хто бачив такії ночі,
В які втопив би усенькі очі,
А соловейка б слухав до світа
І славив Бога — Творця всесвіта!—
Як Ненька — Люба мені Вкраїна!...—
Чи є ще в світі — така країна
Чудова люба, як Україна?!... —

Пилип Кравчук.

Як нищити хатні мухи?

Хатні мухи — це найбільш докучлива й шкідлива язва сільської хати в літню пору. Є страшенно влізливі, всюди втискаються і дуже швидко розмножуються занечищують усе в хаті та докучливо кусають.

Мухи розносять усякі пошести, як червінка, холера, дифтерія і т. д. Бували також випадки смерти від укушення якоїсь нечистої мухи.

Тому то мухи є усюди зненавиджені і люди стараються їх винищувати усіми можливими способами. В Німеччині устроюють навіть спеціяльні дні для всенародного винищування цих огидливих комах.

Головним правилом у боротьбі з мухами є якнайбільша чистота, так в хаті як і на подвірю, та в стайні. Мухи плодяться з яєчок, які самичка складає денебудь в болоті, сміттю чи брудних шпарах стаєн, виходків і т. п. Тому то гній у літі повинен бути присипаний верствою глини, завгрубшки 2-5 цм. ,сміття треба викидати в гній а всі будинки треба тримати в якнайбільшій чистоті. В хаті охоронювати перед мухами посуду з їдою, чи з молоком, усякі відпадки страв, помиї і взагалі все, що моглоби їм служити поживою. Стіни в хаті добре є на літо білити вапном із сильною домішкою синьої краски (синки), бо синьої краски мухи дуже бояться. Цей спосіб випрактикували данські і шведські молочарні.

Винищується мухи усякими трійлами, як от мухомори варені з молоком, варена матка з жита, аптичні отруї спеціяльні для мух, то що. Добрим способом є теж троїти їх формаліною. До тарілки з молоком вливається ложку формаліни і всі мухи, що покушають того молока, здихають.

Однак троєння мух має ту хибу, що затроєні мухи звичайно ще не зараз гинуть, але ще літають та засмічують усі закутки в хаті. Колиж кіт, пес чи курка ззість кілька таких мух, то і сам може здохнути. Тому далеко ліпше виловлювати мухи на мухолапки та в спеціяльні фляшки. Мухолапку може кождий господар і сам собі зробити. Робиться її так: Береться 32 дека каляфонії, перетоплюється її із 6 деками ріпакового олію а до того додається 6 дека пчільного меду. З того робиться середногуста липка масть, нею треба насмарувати паски паперу і їх порозвішувати по хаті. Готові мухолапки вироблюють наші пластуни а купити їх в кождій кооперативі в ціні 10 сот. На мухолапку дуже швидко чепиться цілий рій мух, а як їх уже повно начіпляється треба мухолапку враз з мухами кинути в піч.

До ловлення мух є також окремі фляшки без дна, які кождий добре знає.

Коли хтось хоче прогнати усі мухи з хати нараз, то можна їх „викурити" —— димом. Кілька крапель карболевого квасу скапується на горячу бляху, а той дим прожене за хвилю мухи. Вікна і двері треба в хаті отворити. Або береться сухої червоної паприки і теж кидається її на горячу бляху. Дим є такий задушливий що мухи як не повтікають заздалегідь ,то подушаться. Таксамо робиться і з жовтою сіркою. Ці способи є добрі, але й сам господар мусить на той час тікати геть із хати. Дехто радить собі з мухами так, що їх вибиває, окремим «батогом» зі шкірки. Але цей спосіб через те не зручний, що не кождий має час ганятися за якоюсь там паскудною мухою, крім того побиті мухи падуть куди попало і занечищують хату.

Про винищування иншого хробацтва, як каракони, блощиці і блохи напишемо другим разом, тай уже дещо писалося.

———

Направте дорогу перед возовнцею

Скілько ростороццться возів, скілько збіжа марно розсипиться, скілько клопоту та проклонів почується там, де громада не дбає про дороги. Найбільше цих нещасть буває в жнива і возовицю. Тепер вже час, (поки він є) громаді подумати про направу доріг і мостків.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Д-р Д. Миколаєвич.

Від чого залежить доброта коня

Якість коня залежить від будови коня, постави, здорового серця, легенів та проводу кормового, але нині хочу кілька слів сказати лише про копита коня. Здавалобся, що найважнійше є, щоби ноги були здорові, а копита це річ другорядна. Однак власне є зовсім противно. Найважнійше є копито і від його доброти і правильности залежить в великій мірі і постава ніг. Бо хочби постава була і найправильнійшою, то коли копит відповідно не зрівнувати і зле підковувати, то вони викривлюються в ріжні боки, а від цего викривлюється і нога, кінь стає менше або більше або навіть зівсім нездатний до праці.

Щоби однак копита були правильні, то про це не вистарчить дбати аж тоді коли вже ціла нога є трохи або більше викривлена, лише від молодости коня. Вже у маленького лошати треба дбати, щоби воно мало як найбільше *руху*. Не маю на думці цего, щоби лоша бігало від рана до вечера за мамою в роботі, бо тоді воно перемучується, лише, щоби воно не стояло в стайні. Найкраще нехай собі ходить цілими днями по подвірю, а час від часу може побічи і з матірю в поле. Такий обильний рух впливає дуже корисно на відживлювання і розвій копита, складів, жил і мяснів. Передовсім копито таке розширюється і стає кріпше, а ріг стає богато ліпшим.

Крім руху треба глядіти за тим, чи копито не стирається криво. Що чотири тижні треба копито, коли воно надто наросло, дещо *зістругати*. Звичайно стирається переди копит, а зади є часом занадто високі і їх треба дещо стинати, однак не занадто, бо задня стіна копита має нести переважну часть тягару тіла. Також треба поглянути, чи бічні стіни копита є однаково високі і колиб вони нерівно стирались, треба стіну вищу зрівнати з другою. Підставовий беріг копита треба легко зрівнати пильником, щоби ріг не виломлювався.

Що тижня і тоді, коли лоша має заболочені копита, треба їх *вмити* холодною водою і щіткою, і то змивати не лише з верха, але також з під споду, щоби докладно змити весь бруд і порох. Після висушення копита треба його зі всіх сторін і з під споду *посмарувати* несоленим маслом або смальцем, а опісля сухою шматкою цей смалець стерти, щоби на поверхні рога він не зіставав. Такі купелі дуже богато причиняються до гарного розвою копита, бо через них копито мякне і може розширюватись, а через натовщування не може вогкість з копита скоро випаровувати і задержує його пружистість. Ніколи не вільно зішкробувати приліпленого до копита бруду ножем, бо через це стирається блескучу поливу копита, яка його хоронить перед надмірним висиханням. Зішкробуване копито висихає і стає тверде, як камінь, легко приходить до нагнітів мясних частий копита і кінь кулиє, а ріг виломлюється або й тріскає і через це повстають щілини. Таке занехаре-не болотом копито треба намочити в воді, а опісля обмити самою щіткою. До натовщування копит ніколи не вживати нафти, простої вазеліни або шміру, бо вони викликують запалення корони, з якої наростає ріг і він стає нерівний, короватий і крихкий.

Всі ті вказівки відносяться також до дорослих коний. Тут лиш треба ще додати, що коня муситься *перековувати* що 4—6 тижнів, бо через довге неперековування кінь зриває собі ноги. *Підкови* давати все гладкі (без штолів і зубця на переді), бо така підкова ще найменше нищить копито і цілу ногу. Підкови зі штолями давати лише в зимі, щоби кінь не ховзався, і у таких коний, які тягнуть великі тягарі по брукованій дорозі. Молодого коня не треба так довго підковувати, поки він не є дорослий, бо кожда підкова до певної міри ділає шкідливо на копито. Поза тим також дорослий кінь повинен мати все подостатком руху (навіть як нічого не робить) і копита треба часто мити, а відтак легко натовщувати.

Таким способом охоронимо коня перед ріжними недугами копита і ніг та збільшимо і продовжимо його здатність до роботи.

—о—

ВЕТЕРИНАРНІ ПОРАДИ

З рецептами вислані на адреси: Білоус Добротів, Ол. Саторук Матіїв (Волинь), П. Гуцуляк Закрівці, М. Мазепа Бордуляки, П. Корман Нежухів, В. Михаляк Гладишів, А. Булаєвич Журовці.

Р. Янчук, Синівці. Кінь кашляє.

На кашель робіть коневі вдихування в той спосіб, як було описане в однім числі «Народньої Справи», додаючи до кипятку 2 жмені потерух сіна і ложку аптичної терпентини. Сіно і обрік давайте коневі їсти зі землі. Колиби до 2-ох тижнів не поліпшилось, зверніться до нас за осібною рецептою, але долучіть куверту з марками. Сухий обрік є ліпше давати коням чим мокрий.

—о—

Перерібка продуктів нашого гоподарства в дома дасть добрі зиски.

Нігде нема стілько вільних рук і безробіття, як в селі. Часто родина з 5-6 осіб, на кількох моргах поля, майже не має що робити. Ми вже писали, що малоземельним треба плекати рослини, що вимагають богато праці, плоди цих рослин є дорощі, бо коло них більше праці. Так само писали, що господареви краще виплатиться свої продукти, напр. збіжжа згодувати звірятами і на цих звірятах робота оплатиться. Та чи лише така перерібка продуктів є в господарстві можлива? Перерібки сировини в господарстві є дуже богато і то ріжної — лише треба її вміти переробити. Про перерібку збіжжа, бараболь, буряків ми вже знаємо, так само і про перерібку молока. Але богато ще сировини у нас не перероблюється. Візьмім хочби таке: тепер саме дозріває городина і садовина, горох молодий, молоді огірки, черешні, вишні, малини, суниці, підуть помідори, гриби, цибуля, кріп, петрушка, далі яблука, сливки і т. д. Чи думає господар і господиня над тим, щоб добру частину цих сирівців не змарнувати чи за безцін продати, а їх переробити, щоб потім далеко краще продати? Радимо над цим подумати. Зеленину ріжних сортів можна дуже легко сушити, квасити, маринувати, консервувати. Ягоди можна консервувати, сушити, варити на конфітури, повила, мармоляду, ріжні соки, вино, наливки то що. Чейже можна навіть своїй кооперативі чи склепови достарчити всі ці необхідні річи на цілий рік. Треба лише господарського змислу все це обдумати та і обговорити. Робота ця не тяжка і проста, треба лише хотіти і все піде добре. Треба памятати, що до цього не треба починати з фабрики. Найкращі фабрики повстали з таких самих мізерних початків, що називається з одного горшка. Почніть ви добре квасити огірки, чи заливати овочі і зеленину, робіть це рік річно, удосконалюйте свої вироби і ручимо вам, що за пару літ ви зможете мати відому всім фабрику. І так на всьому. Нам господарям далеко легче це піде, бо сирівець є нам найдешевший. Берімся за перерібку наших продуктів.

—о—

Стерню конче треба підкинути

Нащо? — запитає неодин з господарів, — якаж з того користь, лишню роботу робити? Але господарі практики вже переконались, що підкинена стерня навіть без засіву гола і то для ґрунту багато значить, а чому? Тому що по перше: Земля тепер висохла. Збіжжа ще сяк-так цю вогкість задержувало, власне її з глибини витягало. Колиж збіжжа забрати, то гола земля просохне ще більше і в ній завмре все життя дрібнотворів. А ми вже знаємо, що цих дрібнотворів—бактерій в ґрунті треба найбільше, — їх треба годувати. Найбільше їм шкодить посуха. Колиж ми заоремо стерню в землю, розрухаємо ґрунт, то вогкість з нижних верств почне йти до гори. Стерня звогчена почне гнити. Дрібнотвори накинуться на неї і будуть робити з неї гній, а при тому і ґрунт роздроблять так як того треба для рослин. Підкинена стерня дасть змогу прокільчитись бурянам, які осипали своє насіння ще до жнив. На поверхні землі вонob чекало до весни, а там би знову занечистило поле. Колиж воно зійде тепер, то до осени не дозріє і вимерзне, як що ми його в осени не заоремо на їжу тим же бактеріям. Так підготовимо ґрунт до озимини. Та не лише ці користи дає підкидка стерні. Добрий господар на стерні сіє ще добрі пашні рослини і має зелену пашу аж до морозів.

—о—

Що сіяти на стерні.

По стерні можна сіяти такі рослини: ріпу стернянку, вику яру з ячменем, гірчицю з гречкою, пилюшку і ячмінь, лубін на зелений погній, горох і біб.

По стерні можна пересадити чи висадити з розсадника брукву, бураки пашні, пашну капусту.

Ріпа стернянка (турнепс) є подібна до ріпи звичайної, лише має ту прикмету, що скоро росте і висіяна в ряди сівалкою, до осени дасть добрий врожай ріпи для худоби і поле даремно не буде до осени стояти.

Мішанка по стерні буде найкраща і найдешевша: це вика, гречка, гірчиця, ячмінь або пелюшка і ячмінь.

—о—

Косім стерниву в жнива.

Булоби у нас користним запровадити звичай косити се збіжа, в котрім маємо посіяну конюшину, тому що коса тне стебло при самій земли не лишаючи жадної стерні.

Бо в стерни люблять гніздитись миши, котрі вигризають корінці, як се неодин господар може ствердити з минуло річного досвіду, коли на весні конюшину зорав.

Хотяйби не було обави перед мишами, однак памятаймо се, що стерня як і дрібний бурян, котрий знаходиться в стерни, стримує розріст конюшини, і через те часто трапляється, що конюшина, котра росте від жнив аж до осени, не дає доброго покосу.

А ми оправдуючи сей обяв, кажемо: «Та се стернивка!» Однак якби ми скосили її в жнива, то стернивка перестала би бути стернивкою, а булаби доброю конюшиною.

М. Я.

—о—

Де можна збути пирей

Коли маєте засмічене поле переєм то можете цей перей добре продати. Зробіть так: переоріть поле мілко, виверніть перей на гору. Найміть пару робітників з мотичками, най цей перей виберуть ще поки він висохне. Зібраний перей привезіть до річки, вимийте його до чиста, потім висушіть на даху без сонця. Перей мусить бути чистий і білий. Коли перей висохне, потріть його так, щоб дрібне коріння повідпадало. Цей чистий білий перей спакуйте до мішків і вишліть до фірми „Zioła Polskie“ у Варшаві ул. Подвалє 7. Ціна 100 кґр. коштує 50—60 зол. Але варта булоб запитати цю фірму наперед, чи перей купить.

Так висушеним переєм дуже добре є годувати коні. Дається таку саму порцію як вівса. Від перею коні дуже добре виглядають і брикають, як від вівса.

—о—

ЩО ДОБРОГО А ЩО ЗЛОГО ДАЄ ПОСУХА

Колиб підрахувати всі шкоди, які дає посуха, то напевно невистарчилоб місця описати все. Знаємо лише своє, яке нам дошкулило і дошкулює, а саме: В цьому році намножилось багато ріжних шкідників, мушок, мишць, що поїдають наші сади, гризе худобу і збіжжа. Ярина недописала, сіна на другий укіс майже не буде. Ці страти для цілого краю необчислимі.

З другого боку посуха принесе і деякі зміни, а саме: Збіжа і ярина, окопові можуть подорожіти, тому з продажою старого збіжа і ярини не треба спішитись. Дальше господарська практика каже, що ґрунт, який тепер через посуху не дав рослинам їжі, на другий рік при погоді дасть великі врожаї. З ґрунту не виполокалась пожива. Тепер — збіжа, бараболя, навіть солома і сіно в цьому році є смачніші і виживніші, хоч їх менше.

В посуху гною і гноївки на поле вивозити не можна

Ми вже писали про те, як і коли гній та гноївку вивозити на поле. Писали, щоби гноївкою підливати городину, окопові рослини, а гній час вивозити на стерню під озимі. Але в посуху гноївку вивозити небезпечно. Власне коли її вивозити, то треба сильно розріджувати водою, инакше вона спалить. Гній так само тепер вивозити не радимо, хіба що його заражже і приорати. Полишений по полі навіть в купках гній пересохне і випарує, та стратить богато на якости. Отже почекаймо кращого дощу і тоді порядкуймо з гноєм або конечно приоруймо вивезений гній.

—o—

Приорюйте лубін під озимину.

На лихих ґрунтах і пісках де люде користуються дешевими азотовими погноями, які дає лубін, мусять памятати, що час приорювати лубін є тоді, коли він має зелені лискучі стручки. Колиб їх ще й не було то найдали на два тижні до висіву жита лубін треба приорати, щоб вспів прогнити і дати поживу для озимини.

Лубін приорюють так: Спочатку його привалюють або скосять, але зараз же в той день його і приорюють. Заорювати треба щільно, щоб весь лубін сховався під скибу, коли плуг цього не потрафить зробити то най хто небудь за орачем скидає лубін у борозну. Заоравши Лубін добре є пустити по оранці валок, щоб лубін до землі добре притолочив. В гіршому випадку поле треба зборонувати. Через 2—3 тижні по лубіні можна сіяти озимину.

—o—

Чи поплачується верба.

Як поплачується верба, потрафить сказати лише цей господар, в котрого верб зовсім нема, власне для того, що знаючи малу вартість верби, не хоче її бачити на своїм ґрунті. Але є люди, котрі обсадили своє обійстя густо вербами і готові стати в її обороні, кажучи: «верба це добра річ в господарстві маємо з неї хворост і коли на огорожу, тики на фасолю, при границі верба тримає пліт, при будинках хоронить їх від огню і т. д.» Але кілько те все вартa, не потрафить сказати. Одна верба, як я рахував, дає на рік доходу 30 грошів, а на 5 літ буде півтора золотих. Хто хоче переконатись, нехай обітне пятьлітний наріст на десятьох вербах, зложить на купу, і закличе купця а сейчас переконається.

А візмім ще під розвагу, кілько вона шкоди приносить: Скаржиться господиня, що з города немає користи і каже: горох цукровий не цвите, цибуля росте в дуди, кукурудза вилягла, помідори не дозрівають... і каже, що це земля винна. Не земля винна, лише мало сонця на вашім городі, цілий день лише тіни перетягаються по загонах. Коло будинків: під вербою вічне болото, покриття даху гниє, в хаті темно, що є дуже нездорово... От бачимо, кілько більше лиха приносить верба, як користи.

Тому повинні ми взятися до неї остро і усунути її з лиця доброї землі, а садити десь в долинах де вода часто заходить, понад потоки, понад рови, а хто немає такого місця, то цілком не садити, бо мимо цього, що тепер дерево дороге, то не оплатиться нам заводити вербовий ліс на першоклясовім ґрунті,— що часто трафляєся.

До обсаджування в около городів надається ліпше вишня, бо вона не дає і половини цеї тіни, що верба, а саджена рідко видасть богато овочу, котрий все має добру ціну.

М. Ярошевич.

—o—

Як оборонити худобу від оводів і гедзів.

Всім відомо, як в жару мучиться худоба від цих шкідників. Вже тепер майже на кождій худобині, а особливо на телятах на хребті є т. з. чираки. З них незабаром вийдуть оводи. Ці чираки можна видушувати або чистим ножем вирізувати. Щоб ці галапаси на худобу не сідали і не ссали з неї кров, худобу варта пасти з раня і вечером, а в саму спеку заганяти в тінь. Проти цих шкідників певної ради нема. Одні радять обмивати худобу виваром горіхового листя. Запах горіха оводів відстрашує. Другі радять худобі на шию вішати рибальську сітку, виварену в риблячому лою. Оводи сітки не люблять і до худоби не наближаються. Цей спосіб випрактикуваний на Сибірі, де оводів є несчисленно богато. Звірятам ніколи не треба обстригати хвоста і гриви, які дала їм природа для охорони. Добре також натирати худобу розтертим у долонях листям з конопель.

В деяких околицях кроплять худобу перед вигнанням на пасовисько водою, в котрій 10-15 днів був мочений полин. До тої води додають ще трохи оцту. Цей спосіб захвалює дехто, як дуже добрий. Воші і кліщі на худобі найліпше вигублювати т. зв. «флітом», що хоч доволі дорогий (літра 10 зол.), але за те до тла винищує хробацтво.

—o—

Про який погній ми зовсім забуваємо а якого нам конче треба

Коли переїхати наші землі здовж і поперек, то подорожному одно кинеться в очі — що більшість їх є мо-кері. Майже скрізь в краю, особливо в Галичині росте верба. Майже скрізь по полю чи луці попри дороги здибаєте щавель (квасок), дикий румянок, королицю (ромашку) і багато иньших рослин, що люблять квасний моклявий ґрунт.

Маючи до діла з таким мокроватим квасним ґрунтом, наші кооперативи та повітові союзи мусілиб звернути увагу на *штучний погній — вапно*. Памятаю, як в Чехах часто можна здибати повапнені поля, цілі великі купи вапна замість гною лежать на полях — біліються з далеку. Цього у нас на жаль нігде не зобачиш. Ми про вапно, як про гній під наші ґрунти майже забули і на цім тратимо. Тепер, коли иньші фосфорові погної, в яких є частина вапна, є дорогі, вапно повинно вкрити всі наші поля, бо вапно є дешеве.

Коли і як угноювати вапном.

Вапно продається палене, в кусках, і мелене. Таке вапно вивозять на поле, зсипають на малі купи, прикривають землею. Воно натягає вогкости і за пару тижнів розсипається в порох. Потім його розкидається по полю і заборонoвується.

Мелене вапно можна розсівати негашене. Щоб це мелене вапно не розвівалось вітром на чужі поля його висівають з піском, землею то що.

Найдешевшим є порох вапняний з вапнярок. На морґ треба 200—300 кґр. вапна. Але не шкодить дати його і більше. Це угноєння вистане на 4—6 літ.

Вапно висівають раньше аніж сіють рослину.

Під озимину добре дати вапно зараз же по стерні, а під ярину — в осени.

Час вже подумати нашим Пов. Союзам про достачу вапна для господарів.

Замість вапна иноді вживають марґель і ґіпс.

Марґель у деяких місцях у нас можна знайти в землі і брати його звідтам на продаж господарям иньших місцевостий.

—o—

Як ділає на ґрунт і рослини вапно

Кожда рослина для свого росту потребує вапна. Це вапно зменшує ділання кислини в листю рослини. Вапно корисно ділає на творення крохмалю в рослині. Вапно є в зерні і стеблі рослин. Рослини, які виросли на мокляках без вапна, є квасніщі і сіно з них для худоби недобре. Худоба завсігди страждає браком вапна, що йде на будову костий.

Ґрунт вогкий і мокрий вапном виправляється тобто: він відкислює його, бо вапно невтралізує (вбиває) кислину, спушує ґрунт. До спушеного ґрунту входить воздух, ґрунт більше сохне, випаровує, стає теплішим. Вапно піддане на луки, значно їх поліпшує. На таких луках появляються зараз рослини метеликоцвітні — конюшини і щезає квасок, щавель, румянок, мушій, сосонка, папороть. Такі рослини як конюшина, еспарцета, люцерна, вика, соя, дуже люблять вапно. Отже давати треба під них вапно.

—o—

Чому молоко буває не добре?

Молоко синьовате. Це буває частіще з весни, коли неправильно перейти з стаєнного корму зразу на пашу. Рівнож буває тоді, коли худоба їсть погану, квасну їжу, та коли в жолобах не чиститься і їжа кваснiє. Щоб цього не було, треба: Переходити з зимової їжі до пасовиськової з легка. Худоба хай ходить на свіжому повітрі. Жолоби, цебри і посудини треба випарувати. До квасної паші давати кміну, румянку.

Молоко з кровю трапляється при запаленню вімени або при пороcненню проводу молочного. На вімя треба робити зимні оклади або промивати зимною водою.

Молоко водянисте. Коли корова зле віджився або має шлунок не в порядку, зле травить. Треба до їжі давати кмінку, румянку, соли.

Молоко липке, клейне від гнилої паші, змерзлої бараболі, а рівнож на мокрих луках є рослина, від якої дає корова липке молоко.

Молоко, з якого не можливо зробити масла. Буває молоко, що з нього сметана збивається в піну і не робиться масло. Це буває, коли: 1) корова стара, 2) посуда була від води з милом, 3) коли корова перед отеленням, або 4) коли в хаті, де робимо масло, є дуже горячо.

СТРАШНИЙ ВИПАДОК.

В Буенос Айрес (Арґентина) упав у ріку цілий трамвай. В трамваю їхало 70 люда, а з них лише трох вратувалося, решта втопилося. Добуто вже 60 трупів.

Смерть Ярузельского

В Качанівці, повіт Скалат, умер нагло польський посол з «одинки» дідич Ярузельскі. Він був дуже лютим ворогом українського народу і скажено накидався в соймі на українців.

Нові книжки.

— **«Кооперативне молочарство»** — написав інж. Е. Храпливий. Ця книжка богата змістом і цінними досвідами і вказівками що до ведення кооперативних молочарень і тому є вона дуже цінним вкладом у скарбницю нашого господарського письменства. Її повинен набути кождий хто цікавиться цею ділянкою господарства.

— **Ощадність** — написав інж. Е. Храпливий. Ця книжка подає значіння ощадности в народньому господарстві та вказівки, як вести щадничі кооперативи. Обі повище згадані книжки повинні стати невідлучними підручниками кождого нашого кооператора.

Що по чому?

Ціни хиткі. Пшениця і жито трохи подешевіли, овес і ячмінь подорожів. На фасолю, горальняні бараболі, вику, лен, лубін і мак нема ні попиту ні цін.

ЗБІЖЖА

Ціни 100 клґ. на стації залад. Підволочиска. Пшениця двірська (торічна) 42·25— 43·25 зол., селянська 39 -40 зол. Жито двірське торічне 16·75 – 17·25 зол. селянське 15·50— 16 зол., ячмінь 17·50 - 18 зол. овес 17·50 – 18 зол. кукурудза 22·25 – 23·25 зол. горох звич. 22.25—23·25 зол., бобик 19—20 зол.

МУКА І КРУПИ

Мука пшенична 65 проц. 74—75 зол., житна (враз з мішком) 35—36 зол. ячмінна каша 41—41 зол. гречана 52—54 золотих.

НАБІЛ

Маслосоюз платив в дні 14.VII. кооперативам: За масло експорт. 1 кґ. — 4·50 зол, десерове — 4·40 зол. літра молока — 25 сот. літра сметани 1·40 зол. копа яєць 5·90 зол., яйця в дрібній продажі по 12—15 сот. за штуку.

ПАША

Сіно солодке прасоване 6—7 зол. за 100 кґ., солома прасов. 4·50 —5 зол., грис пшеничний 14·75 —15·25, житний 10·75—11·25, макухи льняні 29—30.

До кождого листа, на який хочете мати відповідь, долучіть заадресовану коверту і значок на 25 сот.

МЕШКАНЕВІ ТУРБОТИ.

Усім суспільним діячам приносить чимало важких турбот і жури великий брак відповідних мешкань для бідніших верств суспільности, для робітників, ремісників, урядовців і т. п. Бож добре мешкання — це підстава і запорука здоровля родини і розвитку суспільности. А тимчасом будова добрих і не дорогих домів — це нелегка справа. Заграничні будівничі довго роздумували і випробовували ріжні добрі й дешеві способи будови гарних здорових і міцних домів для поодиноких незаможних родин. Пробували усе; дерево, цеглу, камінь, цемент, бетон, бляху і сталь. Деякі з цих матеріялів, як дерево й дошки а навіть цеглу відкинули, бо ці матеріяли скоро псуються. Деревляні будинки від чого будь горять, але й мурованих горить що року чимало. Тому то за найліпший матеріял визнали ці будівничі сталь. І заразже приступили у своїх фабриках до будови готових сталевих домів, критих бляхою. Ці доми робить фабрика готові у ріжних вимірах і продає їх по дешевих цінах. Кождий хто потребує дому, спроваджує собі готовий сталевий і складає його на вибраному місяці. Ці доми є гарні, міцні, і як уже сказано, дешеві. — Якжеж мізерно у порівнанню з отим заграничним поступом виглядають наші села будовані найчастіше із дерева й соломи! Наші господарі цілий рік тільки те й роблять, що латають соломяні дахи аби не затікало. А вже як борони Боже, вибухне пожежа, то за хвилю палає ціле село. Іде з димом усе господарське майно а часто життя.

Тому час уже закинути соломяні дахи, скасувати раз на завжди і забути. Криймо дахи чистою цинковою бляхою, бо тільки вона забезпезпечить нас від вогкости й вогню! 566

—o—

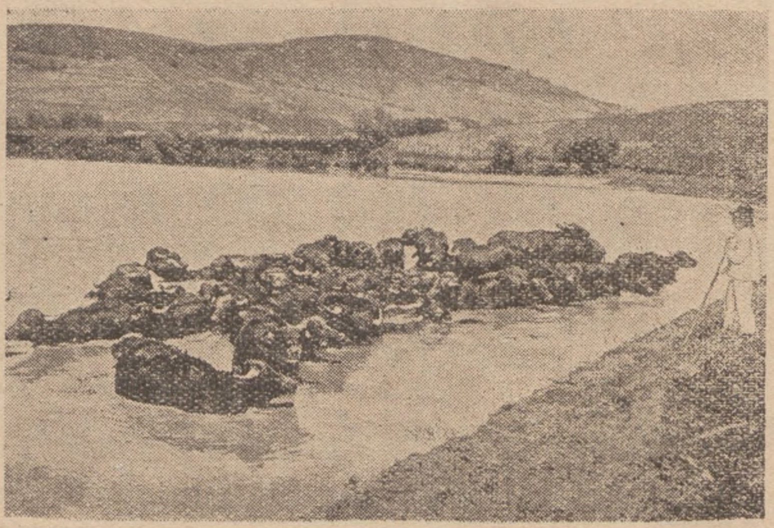
— **Ото здекуція!** Одна американка заскаржила недавно свого чоловіка до суду за те, що він її не любить і ніколи навіть не поцілує, бо вона не така гарна, як він хотівби. Суд довго обмірковував ту делікатну справу і врешті присудив, що чоловік тої жінки, якийсь пан Керінґ, мусить її щонайменше 3 рази денно поцілувати. Якенебудь обмеження тої порції любощів загрозив суд високою грошевою карою. Керінґ запитаний, чи приймає присуд, відповів, що приймає, бо в рекурсі моглиби іще збільшити ту «порцію», але за те жінка сховала той вирок добре «під душу» і певно не завагається з екзекуцією, якби чоловік відважився «хрунити».

—o—

ВИБУХ АМУНІЦІЇ

В Стамбулі (Царгороді) вибух склад амуніції. Згинуло 30 осіб.

Воли круторогі

Тут бачимо череду румунських волів. Їх прикметою є довгі роги.

Граната розшарпала хлопців

У Кобаках (пов. Косів) 14-літн. Семен Семанюк і 10-літн. Вас. Букатчук узялися розбирати найдену артилерійську ґранату. Ґраната вибухла. Відломки відірвали Семанюкові ліву ногу, праву зломили та покалічили його на всьому тілі. Хлопець помер. Букатчукови відломки поранили живіт і груди. В безнадійному стані відвезли його у шпиталь.

Язва пожеж

Не тільки з цілого краю але й з инших країв доносять, що цего року страшенно лютують пожежі, по селах і по містах. Польське Товариство Обезпечень підозріває, що богато людий підпалюють самі свої хати, щоби взяти премію, і тому Товариство заміряє знижити оцінку будинків.

—o—

Хто може отримати запомогу в „Народній Справі“ 120 золотих?

(Подрібні умови)

1) **Запомогу 120 золотих** одержує в нас кождий наш передплатник, котрому згинула принайменше 2-річна **штука рогатої худобини**, тоді, коли він в день випадку був уже **бодай один місяць** передплатником, — коли разом з погибшою не **мав більше, як 4 штуки дорослої** (понад 2-річної) худоби, — коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) Передплатником числиться кождий від того дня, в котрім він вислав передплату, або в котрім по перерві відновив її.

3) Хто перерве передплату хочби на 1 день, той мусить зачинати з початку і аж по місяцеви від відновлення передплати набуває знову право до запомоги. Тому треба завжди висилати нову передплату найдалі того дня, коли кінчиться попередна, бо часом і 1 одень перерви може стати на перешкоді признанню допомоги.

4) Посвідку про загибіль худобини треба вислати найдалі до 5 днів по випадку. Гроші висилаємо запоможеному в 14 днів по проголошенню запомоги в ґазеті.

5) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

6) Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол, місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол).

Вступайте на акушерський курс

Тепер можна вписуватися на акушерський курс (школу), що буде тривати два роки.

Найдалі до 31. липня треба вносити подання до Дирекції Державної Школи Положних у Львові Піярів 4.

До подання треба долучити такі документи: 1) метрику хрещення; 2) шкільне свідоцтво про закінчення щонайменше народньої школи; 3) свідоцтво моральности; 4) свідоцтво здоровля і щеплення віспи; 5) свідоцтво приналежности.

На курс будуть приймати насамперед дівчат і жінок сільських, яких поручить громада й виділи повітових рад. Вік від 18 до 35 літ.

Дирекція школи повідомить до 15 вересня, чи вони приняті, чи ні. Приняті мають бути в школі особисто від 1. жовтня. Хто не явиться в час, тих зчеркнеться.

Всі села, де нема дипльомованої повитухи, най конечно постараються про це, щоб у їх селі знайшлася відповідна кандидатка (заміжна або дівчина) й поїхалаб на курс. З того може мати дуже гарний дохід. В удержанню буде поміч так з громади, як і повіту. Користайте з нагоди, якої не буде опісля аж 2 роки!.

—o—

Страшне нещастя в копальні

В копальні вугля у Гавсдорфі (німецький Шлеськ) вибухли ґази. Вибух був такий сильний, що копальня частинно завалилася. З під румовищ витягнули досі 70 трупів робітників, а 81 є ще під звалищами.

—o—

Хто псує молодіж?

Одного дня рано вийшла я з хати, дивлюся і очам своїм не вірю: поза пліт стежкою іде кума Олена, щось ніби заплакана. Підбігла я до плота і питаю: Де ви так кумо спішите? Чи борони Боже яке нещастя вам трафилось? Бо здаєся, що ви плакали?

— Ні, кумо Євко, жадне нещастя, а плачу, бо маю таке мягке серце, як щось таке почую або побачу, то зараз плачу. Послухайте: Я саме пустилася іти до моєї сестри, бо чомусь переказувала по мене, іду через село і здибаю малого хлопчину, незнаю чий він міг бути. Цілком малий, може пятилітний, несе в руці фляшчину з молоком, під пахою кусень хліба, і дробить босими ногами по болоті. Питаю: Деж ти так ідеш малий?

— А він каже: «До захолонки»*)

— А чомуж ти сам ідеш, питаю, деж мама? — А він: «Мама не мають часу, бо пішлися сварити до вуйни, бо вуйна казали що наші корови сухі, а Настя дала мені до фляшки молока і хліба, і казала іти, бо я вже знаю, де захолонка». Мені, кумо Євко, аж серце стиснулося зо зворушення. Бо подумайте! Така малина а вже спішить до обовязку! Як тепер гарно, ходять діти до захоронки, опісля підуть до школи, — давнійше так не було. Мій Василь до захоронки не ходив, лише 2 роки до школи, і тепер жалую, що більше не посилала. Далам його до терміну, вже третий рік ходить до столяра, має 17 літ, а такий зробився ледящо, що страх. Боже кілько я від него витерплю!

— Так, так, кумо Олено, кажу я. — Ті захоронки, ті школи се дуже добре для дітей. Однак те все замало. Бо подумайте! Ходять діти до захоронки до шестого року життя, опісля ще два-три роки до школи, і вже по всім. Бо як знаєте що більша часть дітей покидає школу ще в дитячих літах. І тепер такий малий хлопець іде між зіпсованих людий ,і там затрачує ті чесноти, котрі собі в школі присвоїв а натомість учиться ріжної пустоти. І нікого вже нема, хтоби потрафив сему лиху зарадити. Батьки: Одні не уміють, як до сего взятись, другі не дбають, ще кажуть: «Як хлопець підросте, то сам до розуму прийде». Однак в тім часто миляться. Є ще Читальня. Коли щож: Вона такими підростками не займається, бо немає діточих книжок, і нема кому до сего взятись. Остається ще священник, котрий має нагоду кождої неділі говорити науку, мігби много вплинути на молодіж, однак і тут є перешкода, а се зі сторони старших, котрі люблять при всяких нагодах виговарювати на священників несотворені річи, а те підхоплює старша молодіж відтак і підростки, і роблять собі з сего ріжні дотепи. І скажіть, кумо Олено, чи такий обмовлений перед дітьми священник може мати вплив на молодіж?

— Правду кажете, кумо Євко, можна вже напевно сказати, — що ті люди, котрі очернюють священників, і иншими пустими розмовами розсівають поміж молодежею зіпсутя, є також причиною тих многих плюгавих і кровавих злочинів, котрих навіть часописи ограничуються поміщати, бо закрилиби цілі сторінки, а така ґазета скоро обридлаби читачам, бо всюди кров та кров і плюгавство. Дорослі люди повинні дуже уважати, що говорять при дітях, бо легко можуть скривити діточу душу, а за се будуть мати непростимий гріх перед Богом і перед своїм народом.

Євка Криворучка.

* Захоронка!

Переписка і всякі поради.

ЯК БУДУВАТИСЯ. Севастіян Ясінчук, Каролінка пов. Ковель. Питання : Я збудував хату з доволі нездалого дерева і його тепер дуже їдять черваки. Чи є на це який спосіб ?

Відповідь : До будови треба завжди вживати найліпшого дерева, як от дуб, сосна, смерека, ялиця. Те дерево найліпше рубати в місяцях січні і лютім, бо тоді в ньому найменше соків і воно густе й туге. По зрубанню має сохнути щонайменше пів року, ще ліпше рік. Сушити не на сонці, а десь в затіненім місци, під дахом Та.к висушене дерево не буде ніколи ані гнити ані його так швидко не гризтимуть черваки. Ще ліпше є подержати вже висушене дерево через два-три місяці на стриху (горищі), де нема комина на верх. Сухе дерево пройде наскрізь димом ; буде дуже трівале й міцне, будинок постоїть до 200 літ.

Треба тямити, що дерево на будову зараз по зрубанню має бути облуплене з кори, спорохнявілі чи дуплаві штуки треба відкинути, бо вони на будову не годяться. Коли однак на будову вжито недоброго дерева і воно починає псуватися, то справа дуже трудна. Коли стіни ще не мазані глиною, треба посмарувати кілька разів, що 2-3 тижні з обох боків тером, покостом, або карболінеумом. Ці середники перешкоджують гниттю і вбивають усю хробачню із її зародками. Можна також посмарувати таке хробачливе чи надігниле дерево розчином синього каміня, особливо для вигублення хробачні. Усі згадані середники (тер, покост, карболінеум, синій камінь) можна купити в кождому складі фарб. Колиби мимо ужиття цих середників, стіни й далі порохнявіли, чи гнили, найкраще є зіпсуте дерево повикидати, аби не заражувалося здорове. При будові нових будинків дуже добре є вставити між фундаменти і підвалини верству смоляної папи, яку декуди вживається до криття дахів. Вона дуже добре забезпечує стіни перед вогкістю, що підходить із землі в гору.

П. Христина. Річиця. Цей вірш бувби сконфіскований. Напишіть спомини про ті часи звичайно, а не віршом.

В. С. З. К. Питання : Як винищити тарагани (каракони) ? Про це буде докладно написано в календарі «Золотий Колос» на 1931 р. Покищо пробуйте затикати шпари, де ці комахи гніздяться, шматками, намоченими в нафті, або зловіть десь їжака, потримайте його з тиждень в хаті, а він за кілька ночий усі виловить.

Михайло Банах-Швець. Зверніться в цій справі до Управи шевської робітні Українських Інвалідів у Львові ул. Св. Софії 25. Якби там не було місця, старайтеся о практику в якогось шевського майстра, що мігби Вас визволити, а якби з того не було ніяких успіхів, напишіть до нас знов, подаючи свою докладну адресу.

Гр. Шамрик, Богданівка пов. Зборів. Ту справу передали ми до Ревізійного Союзу Укр. Кооператив, бо то до него належить. Допис повиненби піти в «Господарсько-Кооперативному часописі».

Хто хоче відразу порадитися Редакції **в кількох справах,** мусить писати на окремих картках. Коли випише все в однім листі, помішане, то відповісти не можемо, бо в ріжних справах ріжні люди радять.

С. Ш—а, Туря. Бажане будемо містити.

ОШУКАВСЯ.

Купив собі Гнат у місті
Шапку - «мацеївку»,
Думав : «Тепер збаламучу
Дівочу голівку !»...
Та як в селі показався,
А дівчата в сміхи :
— «Чи це має бути шапка ?
Горщок на оріхи !»
Плаче Гнат тай каже мамі :
«Не любить Палажка !»

Мама каже : «Бо у тебе
Паскудна «фурашка».
Купи шапку українську
В Кооперативі,
Будуть липнути до тебе
Усі чорнобриві.

(Кінець буде).

Вп. Др. Ваньо, Золочів. Просимо читати уважнійше „Народню Справу". Заклик був поміщений в 25 ч. „Н .С." з дня 22. червня ц. р. на стор. 5. п. з. „Викупім Біру Гору на Піллисю". У виду того Ваш ургенс неактуальний.

Данилюк Іван п. Боремель Волинь. Кравецькі крої й шабльони для жіночого одягу можна спровадити з редакції українського жіночого журналу «Нова Хата» у Львові Ринок ч. 36, а шабльони мужеських кроїв у фірмі Ляндав, Чарнецького ч. 3.

Микола Солтис, Заріче. Ви повинні були зголосити свою претенсію до военного відшкодовання до дня 1. I 1923 р. в «Шацунковій» Комісії. Колиж Ви цего не зробили, то ціла справа пропала. (Зрештою навіть за приняті комісіями «шацунковими» претенсії держава не виплачує — бо на це нема гроший. На це нема ради. Такий світ).

М. Нагірний, Радча. Напишіть, що то за образ і що на ньому намальовано.

Г. І. **Корчмин.** І. Сорокатий казав подякувати щиро за запрошення, але прибути не може. Жичить добра. Про це напише.

В. К—о, Терпилівка. Думки гарні та ще нема вправи. Пришліть щось за пів року.

Т. Сахарський Матіїв Волинь. Книжку про бетонярство дістанете в книгарні, Львів Ринок ч. 10, або в книгарні «Рідної Школи» Львів, Сикстуська 20.

Тома Вудкевич, Мищів, Белз. Будівельні приписи є в календарі «Нар. Справи» Золотий Колос на 1930 рік на стор. 92.

Дописувач з Унятич. Дякуємо за жичливу раду — ми і думаємо так з нашими довжниками небаром поступити. — Що до процесу, то Ви самі найліпше знаєте, чи Ваше право. Як Ви певні свого і маєте свідків, то можете виграти, але ручити годі — і краще булоби якось погодитися й не тягнутися до суду.

Л. В. Голинь. Миж писали, що за поясненнями про ті фахові школи треба писати до тих шкіл. Їх адреси були подані в ґазеті.

Громадяни Козачівки — Окопи. Ваше письмо ми передали 17. VI. до канцелярії Українського Посольського Клюбу із проханням якнайпильніще занятися тою справою. Будьте доброї гадки.

Громадяни Пятковзи Руської пов. Добромиль. Справу школи в Вашому селі передали ми Українській Парляментарній Репрезентації (Народня Канцелярія Львів, Костюшка 1а). Туди й звертайтеся по усі поучення і правну поміч.

Циганська вдача.

Якось в зимі підчас тріскучого морозу їхав оден господар до міста і найшов на дорозі в снігу замерзлого цигана. Господар поклав замерзлого бідолаху на сани і завіз його до шпиталю та віддав лікарови. Лікар послухав, попукав, похитав головою, тай каже до своїх помічників:

«— Спробуємо відратувати бідаку; ви два беріть його і тримайте просто, а оден нехай ллє йому горівку в горло».

В тій хвилі замерзлий циган підскакує до гори і кричить: «— Ні пане дохтор! Нехай лише оден тримає, а два най ллють горівку!».

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ

З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Кооперативи Промислу Ґрафічного" Львів, Ринок 9. — Телефон 76-14.

Видавець: ІВАНТИКТОР.